

Markradon vid nybyggnation

Radon är en gas som är svår att stänga ute och finns därför nästan överallt i mer eller mindre påvisbara mängder. Den varken syns eller känns. Den avges från vissa bergarter och kan på så vis komma upp i våra bostäder.

Radonmätning

Vid ny planläggning av mark, i samband med den geotekniska undersökningen, görs en översiktlig markradonundersökning.

Vill ni som tomtägare mäta markradon på just er tomt kan ni beställa detektorer och mäta själva. Detektorerna ska grävas ner och ligga i marken i 10 dygn.

Vid nybyggnation skall radonhalten i bostaden vara $< 200 \text{ Bq/m}^3$ (BFS 2006:12).

Radonförekomst i kommunen

Radon avges från berggrund med radioaktiva graniter och alunskiffer samt från jordarter med material från uranrika bergarter.

Vi kan inte bedöma risken för markradon i olika områden i kommunen, eftersom det visat sig att den lokala variationen är stor. Därför rekommenderar vi alltid mätning av markradon vid nybyggnation.

Hittills har drygt tolvhundra privata fastighetsägare mätt radon i sina bostäder. Resultatet visar att drygt fem procent av alla

bostäder har höga värden ($> 200 \text{ Bq/m}^3$) och dessa finns spridda i hela kommunen.

De höga radonvärdena beror inte enbart på markradon, utan även på radon i byggnadsmaterial och dricksvatten.

Vad är radon?

Radon är en radioaktiv gas, d v s sänder ut strålning samtidigt som det sönderfaller till andra ämnen, radondöttrar. Radondöttrarna, som också är radioaktiva, är fasta partiklar som ofta stannar där de bildats.

Hur påverkar radon hälsan?

Radon i bostäder orsakar 450 lungcancerfall per år. Av dem är hela 90 procent rökare, vilket beror på en samverkans effekt mellan tobaksrökning och radon i inomhusluft. Riskerna beror på att radon och radondöttrar följer med inandningsluften till luftrör och lungor där den alfastrålning som radondöttrarna avger vid sönderfallet orsakar skador som kan leda till lungcancer. Det tar mellan 15-40 år från det att någon utsatts för radon till dess att lungcancer kan påvisas. Risken för icke-rökare att få lungcancer på grund av radon är däremot liten.